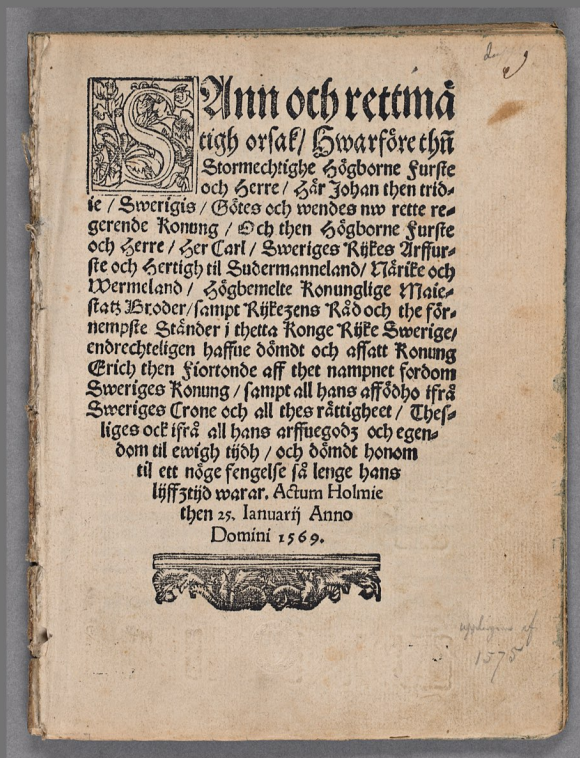


Sann och rettmätigh orsak, Hwarföre then ...



SOT // Kungl. förordningar / 2. saml.

Tillkomstår 1575?

Digitaliserad år 2016



National Library
of Sweden



Ann och rettmå
tigh orsak/ Swarföre thū
Stormechtighe Högborne Furste
och Herre / Hår Johan then tred-
ie / Swerigis / Götis och wendes nu rette re-
gerende Konung / Och then Högborne Furste
och Herre / Her Carl / Sweriges Rikes Arffur-
ste och Hertigh til Sudermanneland/ Närke och
Wermeland / Högbermelte Konunglige Maie-
stats Broder / sampt Rikezens Råd och the för-
nempste Ständer i thetta Konge Rike Swerige/
endrechteligen haffue dömdt och affatt Konung
Erich then fiortonde aff thet namnnet fordom
Sweriges Konung / sampt all hans affödho ifrå
Sweriges Crone och all thes rättigheet / The-
liges ock ifrå all hans arffuegodz och egen-
dom til ewigh tijdh / och dömdt honom
til ett nøge fengelse så lenge hans
liffztijd warar. Actum Holmie
then 25. Ianuarij Anno
Domini 1569.



uppliggen af
1575



Set skal allom kunnigt och witterligit
ware / at thet är icke skeedt för haat eller aff-
uund / eller ellies för någre lättfärdighe och
ringe orsaker skuld / at Konung Erich och
hans afföde äre skilde ifrå thet Konglige res-
gemente här i Swerige / och dömdte til ett e-
wigt fengelse / vthan för högwichtige / rättwise och nödh-
trengde orsaker skuld / Och synnerligh therföre / at han sigh
så tyranneligh ille förseede och förbrutit haffuer / både emoot
Gudh och ale ährligit folck / här vdi Sweriges Rike / på
dhe Högre och nidrighe Stender / Så at thet icke war mö-
geligit lengre at ligde ett sådant ondt förderffuelighit och
styggeligit Regimente / som han förde / hwilket medh san-
ningen nogh bewyses kan. Såsom ock här effter skal för-
målt / och vthtryffeligen tilkenne giffuit warde / vpå thet at
vm någre annet berättte wille / Ehoos the helst wara kunnel-
mäghe tå the som sanningen här om haffue lust til at wete /
så förminne / ther han för sådane sijn ofärd / och så många
andre flere hwar vdi sin stadh / ware sigh antingen inlands-
ske eller vthlandske / för alle theres olycke / skade och förderff-
ingen annen haffue til at bestycke / vthan benemde Konung
Erich sielff och hans onde rådghiffuare. Men thet hans
tyrannij och skadelighe wälde haffuer fåt en enda / medh så
litet folksförspilning / och så snart och letteligen tilgånget /
thet bör ingen tilegne något menniskligit förnuffte / Ty thet
haffuer warit Gudz nådige egit werck och bedreff / Konung
Erich haffuer doch til sin tjd icke allenest warit wäldigh
nogh at skaffe och vthbrätte här i Riket / vthan ale moots
stånd / bådhe medh Höge och låghe / ale hward honom haff-
uer syntz at göra / vthan han haffuer ock warit så mechtigh
aff then Skat som then Stormechtige Högborne Furste
29 och

och Herre salig Konung Göstaff / höglofflig i äminnelse
honom leefft haffuer / at ehuru många fiender / som vdi
samselte Siw år / haffue weldigt anfechtade Riket / Så
haffue the doch sögho bätadt ther vdi / Doch haffuer Gud
almachtigh genom högbemelte K. M. alles wår Nådige
Herre och nu regerende Konung / Konung Johan then
tridie / samt hans K. M. högborne Brodher Hertigh
Carl / och någre andre aff the förnemste Rikens Råd /
som medh hans K. M. höll / och woro på then tidh med
macht och förmodgenheet ther emoot slett intet reknande /
Ther moeste thenne mechtigetyrannen falla segherlöds före.
Så vnderligh är Gudh vdi sine lönlige domar. Zwem has
dhe kunnet tenckie vpå then tidh then omilde tyrannen / Ko
nung Christiern bedreff thet stora tyrannij och mord här i
Swerige / och war mechtig öffuer try Konge riket / och
fruchtadhe sigh tå för ingen Herre i Christenheten / at Gud
skulle haffue förlossat salighe och höglofflighe ihugtkommelse
Konung Göstaff / gömt honom allena vndan then olycko /
som måst alle andre hans föräldrer / Slächt / frender / wen
ner och stylmån öffuergick / och ärnedt honom til at hems
nas sådane ogerning / och frelse sitt Gädernesland aff sådane
blodtorstighe hender / hwilket doch på samme tidh fast o
ljkt och omögeligit syntes / effter han wiste sigh hwarken
folck eller peningar / råd eller vndsättning någenstads til at
bekomme. Aldeles wid likte sätt haffuer ock nu Gud vdi thi
ne wår tidh / vnderlighen holpet och förlossat högbemelte
K. M. wår allernådigste Herre och nu regerende Konung /
och ehuru ringe förmodgenheet vpå färde war / och huru o
mögeligit och oljkt thet haffuer synt / så haffuer doch Gud
ändeligen vthwalde och brukat hans K. M. för ett medel /
ther igenom Konung Erichs onde / ogndhachtige och skad
delighe regemente skulle straffet bliffue / thet alle frome och
Gudh

Gudhfruchtige / och serdeles wij Swenske maghe och skole
altidh tacke Gudh före / som haffuer förstört then tyrans
nen / och i then stadhen til at besittie sin faders Stool / vps
sat G. R. M. för Swerigis Konung igen / hwilken som
näst Gudz hielp / ther om wij Swenske Gudh trolighe bidde
maghe / Kongligen / Christeligen / och både lenge och wäl
regera må. Gudh haffuer ock ännu ther medh welet giffue
alle menniskior / och serdeles öffuerdådige och mechtighe ty
ranner / et dräplighit och förskreckelighit exempel / at ware
sigh så mechtig som någon ware kan / så är ther intet
moostånd före / när misgerningerna och ogudachtigheten
äre förstöre och monge / och straffet skal komma. Och gör
tå Gudh lyta mykit / genom hwadh medel thet see skal /
antingen genom mykit eller lütet / och fölter iw altidh effter
grossue laster och obootferdigh ogudhachtigheet / omsyder
hårde och förfärlighe straff / effter som then helghe Scriffe
förkunner / och alle tjdher nogsamlingen betygge / at så til
gångit år 20. Och wele nu här medh komme til sielffue å
render / och kortelighen och klarligen tilkenne giffue / Swars
före Konung Erich och all hans afføde såsom förscriffuit
står / äre dömda ifrå Sweriges Cronas regering.

Il thet förste / Endoch Konung Erich icke alleneff
vrbaff Kongligh och Furstligh herkumst född och
boren är / vthan ock vdi Gudz fruchtan och til all
ährligheet vrbaff sin salighe käre herfadher Konung Guds
staf / höglöfligh ihogkommelse / haffuer warit vpfödd / tro
lighen förmant och hällen / Så haffuer han doch altidh
hafft en ond och tyrannisk natur / benågen til monge laster
och odygder / Swarföre han och rezligen ingen godh tucht
och Gudhfruchtigheet haffuer latit gå sigh til hiertat / hwil
ket ther

Pet ther vthaff sees / at hwadh som han haffuer loffuat och
bebreffuat sin eskelige Kære Herfader / til at holde thet Kong
lighe testamente widh macht / som högbemelte och höglofli
ghe Herre / emellan sine löffzarffherrer / menighe Riket til
besta / och medh alle Ständernes endrechtighe samtycke /
vhi S. R. M. löffztjdh hadhe vprättet / Sammeledes
hwadh som han vhi sin Cröning menige Sweriges Rike
sworit / thet haffuer han fast ringe och ille hollet.

Deßffuer alt thette / haffuer ock Konung Erich haffte
then wanart / at han ifrå yngdom gerna haffuer wolet för
trycke och wanelste sin Kære systene / bådhe sine bröder och
systrar / hwilket han ock allerede stelte i wercket / och haff
ner sådant alt gått then godhe gamble Herre saligh och hög
lofligh ihugkommelse / så hardt til hiertat / at S. R. M.
hadhe hoos sikh sielff beslutet / at skilie honom / som han til
föremme war årnat til / ifrå Konunge walet / arffretten och
Regementet / ändoch Gudh bättre thet icke så snart skedde /
som högbemelte Konung Göstaf thz gerna wille. Såsom
S. R. M. och då hade achtat at handle ther vni medh the
godhe herrer aff Riketsens Råd och andre förnemste Stån
der här i Riket / hwar S. R. M. War allernådige Herre och
nu regerende Konung icke hadhe i tjdh lagdt sikh ther emel
lan / så at S. R. M. medh enåfall och ödmuot förbön för
skaffade thet så wüde hoos sin salighe Kære Herfader / at
Konung Erich icke allenast bekom sin Herfaders wenskap
igen / vthan kom sedan til Sweriges Crono och bleff en re
gerende Konung / Sweriges Rike til skadhe och förderff /
thet Gudh bättre / at så någon tjdh skee skulle. Men hwad
tack samheet han haffuer bewijst högbemelte S. R. M. War
allernådige Herre ther emoot igen / och huru han haffuer
hället the löffe han gjorde S. R. M. på samme tjdh / thet
haffuer han nogsampt sedhan latit påskine / såsom här och
widare framdeles skal förmålt bliffua.

Ar och nogsampt wetherlighit / at han vthan all matts
te och vthöffuer all menniskligh förnußt och skäl / haffuer
warit så mistenckt / at ingen / besynnerlighe the som aff hö-
ge och adle slechter komne äre / eller andre som wore be-
gäffuadhe medh wett / snulle och förstånd / kunde wara i så
måtte för honom befriade. Och haffue sådane ochristelige
mistancker warit störste orsaken och begynnelsen ther til / at
månge ährliche män / badhe aff höge och nidrige ständer /
äre ther igenom vdi hans Regemegs tjdh komne på mykun-
olycke / sorg och wedermödhhe. En part äre ther med wordne
brachte om theres godha rychte / ähre / luff och leffuerne /
godz och theres wälsfärd / effter som (ty werr) alt förmyktit
är vppenbart / och här vdi lengden medh godh skäl wjdes
re skal betyghes.

Dl thet andre / på thet han sitt onde vpsät theste bät-
tre fulfölie måtte / så haffuer han sedan han war kom-
men til Regementet / författet och vprättet så månge
onde welkor och Statuter emellan sigh och sine bröddher och
andre / annamet så månge olidelige och omögelige förplich-
telser och förscriffninger / och giordt så monge Stadger / lya-
ke som han skulle welet hafft så stoor sligt och vmsorg / at
all ting skulle theste ordentlighere / stickeligere och bättre til-
gå. Men vdi sanningen och grunden haffuer han ther med
hafft i sinnet / at om intet göre sine förscriffninger / weder
och löffter / Sammeledes Konung Göstoffs Testamente /
godhe gamble sedhwenier och Sweriges Lagh / och ther
med så orsaak til sine Bröddher och alle andre / badhe högre
och nidrige Ständer här i Riket. Och haffuer sådane icke
annat warit än såsom giller och nåat / som man steller för
orkäligh diwr / såsom nu i thet tjdh alt förmyktit är kun-
nigt wordet. TL

Il thet tribie / på thet ingen skulle vndkomme hans
giller och snarer / så haffuer han gjort sig een Väänd/
then effter hans wille alle saker döme och affäye skulle.
Och hwar the icke kunde komma ther til medh Sweriges
Lagh / som icke stee kunde / så måste tå the Articler och
then orettwise nyie lagh som han sielff gjort hadhe / hielpe /
Zwilke så wore fattede och scriffue / at så monge som
kome ther före / måtte anten settia godzet / löffuit eller ähren
til. Och kunde intet hielpe them för sådane vpsåt / churu
rätt the ock kunde haffue vpstå. Förty han hade vthwadlt
sigh en Rådghiffuare / benemd Jören Peerzon / then han
vdi alt sitt ochristelige förhaffuande brukede / Riket til för-
derff / Zwilken ock synnerligh lämpe och säet hadhe til at
stelle sådant vdi wercket. Och såsom han betrodde honom
båst om alle andre sine och Rikesens wårdande saker / så be-
slutade han ock medh honom / huru lagh och råttvisa skul-
leholles widh macht / och alle domer affäyes vdi råttgån-
ger. Och ther the som vdi Clemden woro / än fast hadhe
ther någon gensäyelse emoot / och vnder tiden begårade vp-
skuff til wijdare betenckande / wardt likwel sådant intet eff-
terlatit / utan thet moeste bliffue wid then doom som tilför-
enne aff Konningen och Jören Peerzon war beslutet / es
hwardh thet war the andre mere emoot eller medh.

Il thet fierde / haffuer ock Konung Erich giordt och
stichtet sådane lagh / at hwem som först kunde giffue
nogon saak tilkenne / som man kunde winna någons
ähro / löff eller godz igenom / skulle åklagaren haffua helff-
tena aff godzet i löst och fast / och förbenemde Jören Peer-
son then andre halffparten / Zwar före myktic ogudhachtigt
och läctferdigt selskap bleffue så gdtne effter hvars mans
ährel

och låflåt / at the gæssue sigb ingen roo / hwarken natt eller
dagh til at lunge / dicte och förråde mången man låff och
åhre ifrå.

Il thet femte / haffuer Konung Erich haffte een så
odane odygd och wanartigh natur / at han the gam
ble godhe Herrer / Sweriges Rikes trogne män oc
Råd / them högbemelte salighe Konung Göstaff / högloff
ligh ihugtommeise / Riket til myktin åhre och gagn brukede /
haffuer han them förtryckt / vthslutet och aldeles förachtet /
Och hwarth the haffue rådt och sagdt honom / thet höle
han för spott och spee / eller han wende thet elliest vdi thet
werste delen. Men onde / ogudhachtighe menniskior / hoff
uudlingare / och them som på all argheet wore förslagne /
hwarth the haffue föregiffuit / iw mindre skäl och sanning
ther haffuer fölgdt medh / iw mindre rättwise och iw mere
skade och förderff ther kunde effterfölle / iw heller hörde och
trodde han sådane / Jefe för ty / at han som offtest wiste
iw wäl sielff bättre än han gjorde. Men effter han hadhe
lust och wilia til at gøre orett och thet som ondt war / Ther
före behagede honom alt thet som han kunde få orsaak och
tilfålle wraff / til at gøre och fulkompne thet som ondt war.

Il thet siette / såsom han medh förbenemde sine snarer
och giller haffuer welet hafft saak medh andre ringes
re ständer / Så haffuer han och strax effter sijn Erö
ning sökt orsaak emoot sin brodher / Then högborne Furste
och heere / Her Magnus / Hertigh til O'stergöeland 2c. och
föregiffuit / at H. S. U. hadhe handlet emoot the Statuter
och welfor som emellan them war vprättet / låt fånge H.
S. U. fugdter / och befalningzmän / och vthan all skäl oc
brott kaste them i Torn och fengelse / skylte them för myktin
som

Som han icke kunde bewise / och elliest gjorde 3. S. 17. alt
thet förtreet han kunde komme til wäghe.

Il thet swindel/haffuer han ock hafft i sinnet at vtho
mecte/förarme och slått i rötter förderffue Sweriges
Rikes godhe män och Adel / til hwilket han någre åts
skielighe sätt haffuer vptenckt / bådhe medh then oljdelighe
Kostienst / mykun tunge oc bekostning han ladhe them vpå /
Så ock the monge Herremöte hanfordrade them til / Thesi
gest ock the longe beswärtighe resor och Legationer / ther
til han them vthan rikets brukede / hwilket alt han icke gior
de i then acht / at han ther medh så synnerlighen wille sökie
Rikets wern/förswar oc wålfärd / vthan at han kunde få
orsak til theres gods / luff och åhre / eller ock komme them
til at bliffue bönder och trålar. När the ther vthinne hade
något betenckende / och begårade medel / trachtade han
them effter luff och lessuerne / Sålom skedde Anno 62. vdi
Upsala / när the Statuter vm Kostienisten bleff ther vprat
tet / ther han sielff sampt medh alle sine Drawanter hengst
ridere och Gårdsknechter war redhe och wille gå åstadh och
slå ihjäl så monge vthaff Adelen / som ther tå wore i skaden /
Hwilket någe nogh på then tjdh bleff förtagit / såsom allom
war kunnigt och wetterligit som then tjdh wore stadde i
Upsala.

Il thet ottonde / sedan Konung Erich war kommen
vdi vppenbar seigde medh the Danste / och Konun
gen i Danmarck lågh allredhe för Elfsborgh / til ån
Tretio eller Syretio tusend starck / bådhe til hest och foot /
Låt han tå icke mere wårda sikh vm Rikets welfärd / ån
at han ther til med skulle ock begynne bulre här inrikes / Och
togh sikh i thet samme / vthan all skål och rättmätigh orsak /
alleneft

alleneft vthaff blott haat/ affuund/ så ock genom andre för
råderes irgiffuende/ een onödigh och skadeligh Feigde före/
emoot sin Her Broder / then Stormechtige Högborne Fur
ste och Herre / Her Johan then erldie / Sweriges / Göttes
och Wendes Konung Wår aller nådigste Herre / som så
war Hertigh i Finland / danseendes Högborne R. M. o
skylligheet / och hwadh hielp/bijstånd och vndsättning H. R.
M. på then tjd hadhe förmått och welet giordt Riket es
moot the Danske / bådhe til watn och land / effter som H.
R. M. sigh vpå then tjd tilböd. Och hade Konung Erich
til sådant skadelighit buller / ingen annen wichtigh orsaak at
föregiffue / vthan at thet Högborne Wår aller nådige Her
re och Konung hadhe giffuit sigh i Swägerkap m3 Stor
mechtige Högborne Furste och Herre / Her Sigismundus
Augustus / Konung til Pålen / Storfurste til Littowen / til
Rysseland / pryzen / Masou / Samaiten och Luffland /
Herre och arffuinge / skulle sådant ware Sweriges Rike
förfengeligit och skadheligit (åndoch Gudh thes loff thet
fast annerlunde finnes) Han gaff ock före/ at samme giffuer
mål skulle ware steet emoot hans wille och honom orwetter
lighen / thet doch medh hans breff och segel bewisligit år /
at han icke alleneft ther til gaff sitt råd och samtyckie / v
than haffuer ock befordret samme saak genom sine scriffuel
ser til Högborne Kongen i Pålen.

Och vppå thet han theste lettare skulle komma Sweris
ges Rikes Ständer i then mening / at han skulle haffue foge
och orsaak til sådane sitt otillbörlighe förhaffuende / Så
gaff han ock före/ at Högborne R. M. skulle ware på the
tjd vdi förbund emoot Sweriges Rike medh Kongen i
Danmarck / hwilket såsom alt annet / haffuer warit H. R.
M. skendeliche öffuer dichtet och lugit. Och haffuer Ko
nung Erich alleneft tvinget en werwilling til at säye sådant

på Högbenelte **R. M.** Swilken effter han war utaff Adell
togh han honom thes heller therföre / badhe för thet / effter
han ju alltidh wille wara til wårte medh them / så ock vpå
thet förnemde Adellman måtte giffues thes mere wiford
vdi thet han bleff tuingat til at bekenna / och haffuer han för
swår pino och plägho skul most bekenne thet som aldrigh
bliffuer eller war. Men sielffuer haffuer Konung **Erich** någ
rererfor warit tillsinnes at vpdraghe Riket vdi Gremmende
hender / hadhe ock allredhe stele thet i werket / besynerligen
sedan han förmårckte / at han icke skulle haffue någon lenz
gre framgång til at fulkompne alt thet onde han hadhe satt
sigh före at gøre / såsom thet med hans egne breff och hand
scriffter nog såpt kan bewises. Ther aff hwar åhrilig Sweris
man letteltighen kan förstå / at thet onde han haffuer bes
skylt andre före / thet haffuer han sielff hafft i sinnet til at
bedriffua. Oc åndoch salighe och högloflige Herre Konung
Göstaff (Christeligh ihugkommelse) hade vdi sitt Kong
lighe Testamente all ting så laget / och ordnet / emellan sine
elstelighe kære barn och lifszarffherrer / at them ingen orsak
giffues skulle til trätte och oemigheet / hadhe ock thet hoos la
tit författe / then samme Artikel vdi samme Testaments ord
ning / At hwar then olycka hende / skulle rå strax Tolff os
partielke godhe män aff the förnemste här i Riket thet til
skickes / at ransake om samme trätte / och döme begge par
terne emellan hwadh som rätt kunde ware. Och ju så lagat
at all ting kunde bliffue ständes vdi goett lagh / til hwilken Ar
tikel **R. M.** Wår nådige Herre och nu regerande Konung
sigh hölt / tilliudendes sigh wele komme til swars / och stå
Konung **Erich** til rätte / måtte **S. R. M.** doch icke bekem
me leigde emoot all lofligh plägscdh och Sweriges bescriff
ne lagh / vthan Konung **Erich** lät vthan all lagligh och
tillhörigh förhör / döma **S. R. M.** ifrå lifff och lifsuerne /
Arffz

Arffrätten til Riket / Furstendömet / Arffuegodsen / I 1650
drer / och alt thet **S. R. M.** medh rätte tilkom. Lät oc strax
fiendeligha angripe **S. R. M.** och taghe **S. R. M.** sampe
S. R. M. högborne Furstinne wår nådighe Frw och Drot
ning fengligh / hwilket icke skedde vthan mykit blodz vthgiu
telse på bådhe sidher / til hwilket Konung Erich / och ingen
annen sware bör / och aff hende **S. R. M.** Furstendömet /
Lösdrer och ale hwadh **S. R. M.** ätte / Och sedan haffuer
han hafft **S. R. M.** sampe **S. R. M.** Furstinne vdi itt
hardt och beswärligit fängelse på femte åhr.

Vdi then samme skadelighe feigde togh Konungen aff
Danmarck Riffborgh in vthan all förhindring / och drogh
så sin kross igen / Huru trolighen Konung Erich haffuer
meent ther medh Sweriges Rikes welfärd / at han icke me
re haffuer giordt them affbreck och mootstånd / som Swea
riges argesse och förderffta sökt haffue / vthan i midler tidh
brachte then ene Swenske emoot then andre / til at mörde
hwar annen inbördes / som fast bättre hadhe warit / at bry
te emoot Rikessens fiender / thet kan hwar åhrligh och för
ståndigh man betenckie.

Haffuer oc Konung Erich ibland mykit annet / ther
han ingen orsak til haffuer / draget Högbemelte **R. M.** thet
til beswäring / at **S. R. M.** haffuer bekommet någre Slott
in vdi Lüßland / för een summo peningar / som **S. R. M.**
hadhe förstreckt **R. M.** til pälän med. Ther til och Konüg
Erich hadhe bådhe rådt och samtyckt / icke therföre / at han
gerna wite **S. R. M.** them / vthan vpå thet han ther igen
kunde fåå tilfälle at belinghe **S. R. M.** för Rikessens Ståns
der / och ther igenom taghe **S. R. M.** ifrå / bådhe samme
Slot och Furstendömet i Findland / Säsom oc sedan
skedde.

Il thet troynde / När then otillbörlighe och orättwise
dom effter een ofansfärdighe anklagen war wår aller
nådigste herre och Konung affsagd och aff then me-
nighe eenfallighe man / och ingen war på Högbemelte K.
M. wegne tilstådes / som hadhe ther nogre insager emoot /
eller torde giffue tilkenne / huru saken rezlighen hadhe sigh /
bleffue icke alleneft en part aff Rikesens Adel inlåste på
Stocholms Slott / så lenge the moste samme dom försegle /
utan och then Högborne Furste Hertig Magnus til O' ster /
göetland / bleff och aff Konung Erich twingat / at gille oc
samtyckie samme doom / emoot sit eghit samwet / och then
besigle / hwilket haffuer gått 3 . 8 . 11 . så hart tilsinnes / at
3 . 11 . år kommen vdi en sådana siwedom och swagheet til
wett och Rål / at til befruchtandes år / at han aldriigh kan
komme til sijn helse igen.

Il thet troynde / haffuer och Konung Erich sampe
medh sine rådgiffuere Jören Pearson oc Christer Peer-
son / ther på stätt och handlet / at the vdi lijke mätte
kunde handle medh then Hörborne Furste Her Carl / Swes-
riges Rikes Arfffurste och Hertigh til Sudermanland / När-
rike och Wermland. Och haffuer allredhe warit ther medh
til wercke / at 3 . 11 . skulle komme ifrå sitt furstendöme /
och föregiffuit at the wille wederleggie 3 . 11 . ett stycke land
i Lyffland / thet doch icke heller haffuer warit Konung E-
richs allfuar.

Il thet ellefte / Såsom Konung Erich sine eigne
brödher icke haffuer welet förskone / Så haffuer han
och welet komme then högborne Furstinne Frw Kas-
therina Konung Göstoffs salighe och högloflige ihugkom-
melses effterlatne hwsfrw / Sweriges Drottning / vbi o-
lempe

lempe hoos then menige man / och latit gå för ryckte / at **H.**
N. hölt medh Konungen aff Danmark / och at **H. N.**
skulle haßfue förstreckt honom een stor summe peninger.
Vdi samme handel skulle ock the ädle och wälborne Herrer /
Her Peer Gressue til Wisingsborg / Frührer til Ridboholm /
Her Göstass Oloffson Frührer til Torpa / och Her Steen
Wichson Frührer til Gressnäs / ware. Medh samme sättet
haßfuer han kommet welbemelte godhe Herrer icke alleneß
vdi stor mistancke hoos then menige man / vthan the haßfue
ock vdi theres eenfoldigheet fått ther aff så stoort mishagh
och haat til them / at the offta haßfue skädt them effter luff
och lessuerne.

Il thet tolfte / haßfuer ock Konung Erich haßt een
synnerligh odygd / til at bewise them ondt / och trachte
them effter luff / ähre och welfärd / som måst wore
gott werde / och gott aff honom hadhe förskyle. Och thet
någon hadhe råkat någerledes försee sikh emoot honom /
hwilket så lettelighen skee kunde / at man thet sielff intet wis
ste vthaff / och som offtest hende / för ringe mistanckar skul
så gaff han thet doch aldrigh til / och wende icke igen / för
re än han hadhe fått tilfälle til at hempnas. Och då han
måst stälte sikh lustigh och blidh / och vthloffuadhe gott / då
hadhe han något ondt i sinnet / emoot hwem thet då kunde
vthbrista / såsom thet skedde m3 then ädle och wälborne Her
re / Her Oluff Göstassson Frührer til Torpa / then han så
nådigt först vndsic / när han kom hem ifrå Tydzland / men
icke longot ther effter lät han leya try fallt wine / effter huil
ke han lät döma honom ifrå luff och lessuerne / Så ock två
vthaff then ädle och wälborne Herres / Her Swantes Stu
res Gressue til Westerwilt och Frührer til Hörningholms
söner / sine frender / hwilke ock vthi then handel inter skyllige
wore

wore. Och wille sedan medh beta Tenger / Guldpannor /
Reckebenter och andre plågor skrämt welbemelte Her O
luff til at bekenne på sine fränder / Slechte och andre höghe
personer / thet som aldrigh war eller bliffuer.

Så gjorde han ock welbemelte Her Steen Erichson oc.
sedan han hadhe sittidit på thet tredje åhr fången i Dans
marck / för hans skul / och war tådhan heem kommen / wil
le Konning Erich latit föra honom til Nyköping / medh en
hoop åkare dröger / samt medh hustru och barn til ert es
wigt fångilse.

Sammeledes gjorde han ock welbemelte Gressue Peer/
hwillken någhre farlighe och longe Legations reiser hadhe
hafft för hans skul / och någre gånger warit hans krüge öff
nerste/oc sig lofligen och wål hade bewiist och förhollet/hu
wille han ock så belöne / at han trachtade honom effter luff
och lessuerne / för thet han icke wille late settie en hoop vha
aff hans krügefolck in på Bohus klippe / så monge bådhe
aff ryttare och knechter som han hadhe thet til synnerligen
latit aff haat och affuund vpreckne / effter som hans instruc
tion lydde / och sedhan late taghe alle bäter och prämer ifrå
them / latandes them sedhan thet iemmerlighen bliffua vns
brachte vaff fremmande / om the icke wille storma til Slot
tet / thet til the doch ingen legenheet hadhe på then tidh /
effter han hadhe hwarcken Skytt eller krot in sig.

The Tydske Ryttare han hade i Luffland / wille han ock
i llike måtte later betale / när the kraffde på theres besold
ning / at han wille late före them vnder sitt Skytt / llike som
man wille holle meen med them / och skurte them thet ihial.

Salighe Her Niels Swantesson / som sigh åhriligen och
manligen hadhe bewiist emoot Sweriges Rikes fiender / ho
nom gjorde han then wanhare / at han lat twinga honom til
at rjdhra på en Åkerbest / medh en halnkrans / om King
Stadhen

6
Staden i Stocholm/loanseedt at han war hans närskulle fren-
de / hwilket för ingen annen orsaak skedde / än therföre at
han icke hadhe fulfölgt hans ochristelighe befallning / til at
late mörde och slå ihjäl någre hundrade Tydzske Ryttare /
och bränne någre häreder vthaff / vdi sitt egbit land / thet
han ock hwarken hadhe någon foge eller orsaak til.

Konung Rich hadhe ock bestelt för sin egen Swäger /
then högborne Furstte her Christoffer Margrassue til Ba-
den zc. at han skulle bliffue ihjälslagen i Råffle / när han se-
nest drogh här vthaff landet / ändoch thet (Gudh thes loff)
icke så skedde.

Thet samme hadhe han ock achtet late gøre högborne
Furstte Hertigh Magnus til Sachsen zc. sin egen närskulle
frendelshwillet någre unge Herremen skulle haffue bestelt / än
doch han kunde intet komme them ther til / menendes thet is-
genom få orsaak til at förgöre all then Adel han hadhe sun-
net här i Stocholm/vm the hadhe fulfölgt hans befallning /
effter han icke wille bestå thet ware skeedt medh hans wille.

Sådant alt som här nu berörde är / haffuer honom icke
tyckt nogh ware / at bewise sine Systemer och förwanter här
inriktet / vthan han haffuer icke heller förkonat andre höge
och förnemlighe personer vthanlands / bådhe Konunger /
Drottningar / Herrer och Furster/them han genom sine oför-
nuffige scriffueller och ohöflighe taal haffuer förachtet och
förolampet / och thet medh giffuit orsaak / at monge mecht-
ghe och myndige Herrer / som för wore honom medh wilia
och wenlap bewogne / och Riket måtte haffte gott vthaff
vdi thesse feigdergäder / äre bleffne til owenner.

R I thet trettonde / haffuer ock Konung Rich latit
bringe vm hällen nogre hundrade vthaff sine fattighe
vnderfäter i Westergöeland och Småland / icke för
nogon

någon annen orsaak skuld / vthan at han mente ther genom
kunne twinge menige Rikesens inbyggere sigh til theste stör
re olüdeligh hörsamheet och tråldom / Och haffuer han ther
til brukat en förtwiflat skalck benemd Oluff Arundson /
Hwilken haffuer strax taghit alle the dödhes gods och löfsö
rer. Then samme skulle ock sedan ån ytterligere haffue latit
affbugge någre vtass the förnemste bönder vdi hwar Sökn
i Småland / hwar Gudh thet icke hadde affwendt och tag
ghit honom förr aff daghe.

Konung Erich hadde ock effterlatit Jören Pearson / at
han allene skulle fördela Sörlåningar vth / doch lagade han
wålså / at the som Sörlåningerne haffue skulle / hadde ther
icke mytkin nytte vthaff / Ty han gaff bresserree / fyre / eller
flere / then ene effter then andre / på ecn Sörlåning / vnder tju
den när the ån finge bressuen / så finge the them i otidh /
når ränten war vpburin / Icke thes mindre skulle han som
Sörlånings bressuet fick holle Rostienisten til fyllest / hwilke
ock elliest så högh war recknat på alle Sörlåningar / at man
icke mytkin nytte ther vthaff haffue kunde / effter som för
berördt är.

Il thet fiortonde / haffuer ock Konung Erich medh
sijn eghen hand bracht vm halsen / Item sargat och
förderffuat til ån sextiyo personer / effter som hans
eghen Bardskårere M. Runge bekende haffuer. Men för
sine siender haffuer han varit Ceffter som tyranner menigt
ware plåge / then reddeste man som wårie kunde före / hwil
ket han noghsampt haffuer latit påstina bådhe widh Zalm
stadh / Rottneby / så ock på thet Tugh han war at Wårds
bergh / Ther han altidh haffuer draghit vndan / så snart
han haffuer förnūmet sienderne haffue varit förhanden / oc
taghit thet beeste krügsfolket medh sigh / alleneft therföre /
at

at han för sine omenniskelighe missancer skulle / icke kunde
stelle mere troo til sine trogne vnderfåter / ån som til sine vp
penbara fiender / ther igenom the andre åre sedhan wordne
förswagedhe / och vndertjden ljdit skada oc mderlagh.

Il thet femtonde / Så haffuer ock Konung Erich al
tjdh latit sigh høre och förnimme bådhe medh ord och
skriffuelfer / at han helst til fridh wille ware benågen / oc
icke gerne see / at någet oskylligt Christer blodh skulle bliffue
vthgutt / Men vdi sanningen haffuer thet warit fast annor
lunda / Ty ther haffuer doch bådhe Keysare och Konungar /
Herrer och Furster och Stådher sigh tilbudit / at the wille
handle i saken / så at thet kunde komme til fridh / hwilket
wål hadhe mått skeedt / hwar Konung Erich i tjdh hadhe
fölgt godhe råd och förmaninger / och icke wendt så mån
ge beswåringar före / til at förbittra saken / såsom han gjorde.
Och war han i sanning thes til sinnes / at the rå skulle anten
seent eller aldrigh haffue kommet til fridh / emåden hans Re
gemenz tjdh hadhe warit / ther medh han endeliden intet
annet haffuer hafft i sinnet / vthan at han wille göra alla
Swenska sigh til trålar och ljdffegna.

Il thet sextonde / haffuer han ock alt ifrå sin yng
dom leffuet vdi ett slempet Skörachtigt och okyske
leffuerne / och på sijn lösachtigheet / thesligest på lwo
gere / lwoerere och annet sådant löst och oåhrligit partij förs
spilt och anwendt en stoor deel aff Rikesens inkumst / och
rånste / vthan all beskedeligheet / Men vdi andre nyttige vth
giffter til at löna sitt krügsfolck och andre sine tienare / ther
haffuer han warit alt förniskt och sparsam vpå / Och måste
en part tiena honom vdi try / fyre eller fem åhr för intet / och
likwel late bruke sigh. Och när råmsjyder nöden så tilsa
C ij dbe/

dhe / at något skulle vthgiffues / och han fan icke så mykit i
 Rente Cammeren som han haffue wille / så måste då Cam-
 merererne haffua skylden / at the hade alt bort stolt. Oe oans-
 seendes / at thet medh ingen skäl bewisat kunde / thet the ho-
 nom något otroligen hadhe affhendt / så låt han likwel
 bringe them om halsen / then ene effter then andre / Så at
 han på någre få åhr låt hengie och halehugge fyra sine
 Rentemestare / åhrliche och Gudhfruchtige Karler / Niemi-
 ghen Anders Nielson / Måns Oluffson / Erich Berg och
 Engelbricht anderson / Thet samma hadhe han ock achtet
 gøre Jöns Månson och andre flere. Och när som hans
 krigzfolck och andre som nå got medh råtte hadhe til at
 fordre / wille haffue theris bettalning / bleffue the förwyste til
 förnemde Cammerererr / och måste som offrest thet med was-
 re til fridz.

Sil thet swottonde / hade han vdi een besymmerligh bock
 anteknat them han gerne wille haffue saak medh / ic
 bland hwilke wore måste parten aff the förnemste
 här vdi Riket / så ock vtass andre Ständer / både the som
 hadhe embeter och andre / När honom syntes ware tidh /
 då fan han wel sätt / huruledes han skulle få saak medh them /
 och late bringe them / anten ifrå godz / lifff eller åhre etc.
 Ther til hadhe han vptenckt så monge Statuter / Instruc-
 tioner / förplichtelser och artickler. Item förordnet Konungz
 nempd och Jören Peerson / at han lätteligen vthan buller
 kunde komme ther til medh / Genom sådant sat åre monge
 både ådle och oådle / Inlendste och vthlendste vthan någon
 skyld eller brot icke mereligen kompne om halsen. En part åre
 wordne marterede / rectte / pñtete och brende / at the skulle
 bekenne thet som aldrigh war / och sedhan lagde på Stegel
 och Hiwl / En part hengde / drenchte / och om natte tidh
 vthi

vdi Kellare mörde / och elliest ynkeligen brachte vñ lifff och
leffruerne. Oc til yttermere bewijs wil man alleneft någre vñ
lendste personer namñ giffue / som han i så måtto haffuer
latit vñbringe. Först war en Greffue son vñhaff Franckert
ke Kommen hñt til Konung Rich / benemñ Frederich / at til
bindhe honom sijn tienist / then samme haffuer han iemmers
ghen lattt martere och pläghe / vñhan någon skuld och bråt /
alleneft för sina ochristelige mistanckar skuld / som han hade
fått til honom. Och sadhe han honom ware här inkommen
alleen för then skuld / at han wille förgiffua honom / thet til
doch intet bewijs finnes kunde / at han sådant skulle haffua
i sinnet / måtte doch likwel bliffue frecht / pñnt och plägat /
och på sidstonne qwarteret och satter på fyra stegel. Doch
haffuer han til thet sidste ord sagde / at han aldrig haffuer
någon tñdh sådant tenekt / ånsidher haffe i sinnet at göra /
och badh Gudh sigh vara så sant nådeligh / som han war
thet vdi oskyllich. Och så haffua the måst alle sagde / som
han haffuer latit aff lifffua / I så måtto lät han och vñ
bringe en Genrich widh namñ Maximilianus / och sedhan
han medh fengelse och allahanda martter hadhe latit pläghe
honom / lät han binda honom hender och fötter / och vñ
natten leggie honom vdi en Säck / och kaste honom i Nors
reström.

Il thet adertonde / hroadh hans sinne och vpsåt warit
haffuer medh Clerickerñt och the andelige personer
hår vdi Rñket / thet kunde man wål förminne vñ aff
then handel som hans Låremestare her Dionysius och Jö
ren Peerson begynte medh Presterskapet hår i Vpland / syn
nerlighen vdi Roden / thet the effter Konungens befalning /
sende budh effter Presterne medh Profosser och Stoeketne
ter / satte presterna til Geld och isrå / effter som the hadhe
Cij gott

gott förstånd på saken. En part aff Clerckerijet moſte och miſte theris rente för någre orſaker ſkul. Ifrå Scholerne lät han och tage the dogeligſte perſoner ſom ther kunde finnes / hwilke ſedhan meſte parten bleffue brukede ibland Profoffer och Stockecknechter / til at fångſle / martere / plåghe och mörde folck.

SI thet nittonde / Såſom Konung Erich haſſuer was rit en menniſkio hatare / och intet wördat eller achtat någon menniſkios liff / Så haſſuer han och wdi ſun derheet warit en rett Adel fiende / och haſſuer för then ſkul ſigh til thet högſte ther om beſlütet / huru han kunde platt vchrote all then gamble Adel här i Swerige / och göre ſigh en nyy Adel effier ſitt ſinne / hwilken han och framdeles i likke måtte achtrade göra om intet / ſåſom then förre / hwil ket man altid nogſampt aff honom haſſuer kunnet förnim ma / thet han och mz ſielfſina gerningen haſſuer latic påſti na / och förnemlighaſt medh then gruffuelighe / förfärlige / och ochriſtelighe handel han ſigh togh före / Anno 67. på Swartſiö gård / hwilken han ſedhan wdi Upsala fullendade emoot någre Sweriges Rikes förnemſte Råd / gode män och förnemſte Adel / them han emoot Gudh / Lagh och Dom / och vthan all förſkyllen och redeligh orſaak. ſå ochri ſteligen haſſuer latic mörde och förgöre / at ibland Turker och Hedningar haſſuer man aldrig tillförenne hörde eller för nummit een ſådana gruffueligh och ſkreckeligh ogerning ſedd wara. Och haſſuer han til ſamme ſijn omilde och ty ranniſke gerning ingen annen orſaak haſſt / vthan allenſt at han hadhe leegde en Tydſk Köpman til / En yng / löſach tigh / ond och ogudhachigh menniſkio benemd Petter Sa ſtro aff Kolberg i Pomern / ſom ſkulle ſåye ſigh haſſue hört och förnummit i Tydmland / aff en yng Pomerſk ådelman /
widh

widh namn Josua Jeneviz / at then ädle wälborne Herre /
Her Niels Swantesson sampt hans wener och slecht / och
all then förnemste Adelhår i Riket / Skulle haffua förent sig
ther om / at bringe Konung Erich ifrå land och Rike / En
doch han icke kunde bewise medh itt ord eller itt witne än sij
dher flere / såsom ock omögeligit war / at han sådant Skulle
kunne bewise / effter thet war skenbarligen dichtet och lugit /
och hadhe aldrig någon Swensk Adelsman tenckt sådant /
vthan Konung Erich och Jören Pearson haffue sådana
lögn vdi theras onde och wanartighe hierta sielssue vpdich-
tadt. Vppå thez at the wille ther igenom ransake och försökie
(såsom Konung Erich och Jören Pearson thet nu sielssue
bekendt haffue) om något sådant kunde haffue varit på
färde / Lät för then skul förscriffue en Herredagh til Upsala /
Och i midler thjoh lät han på Swartsjö fångligh infättie
then ädle och wälborne Herre / Her Swante Sture Gress-
ue til Westerwijt / Frührere til Hörningsholm &c. Thesliges
wälbemelte Gressue Swantes son Her Erich Sture / Sama-
meledes the ädle och wälborne Herrer / Her Steen Erichson
Frührere til Gråffsnås / Her Abram Gostaffsson Frührere
til Torpa / Item then ädle och wälbördige Her Jffwer Jff-
werson til Strömstadh Riddare. Och bleffue wälbemelte
godhe Herrer fast ynkelighen / spotteligen och förachteligen
vdi obehagwemmeligh rum ther holdne och ille martere / En
part aff theris tienerer bleffue ther iemmerlighen marterede
och plågadhe medh brennewijn och andre nyia plå-
ghor / som Konung Erich och Jören Pearson vptenckte /
ther medh the wille twinga them at bekenna thet som aldrig
war.

Sammaledes hadhe ock Konung Erich befalet Her A-
bram Gostaffsson at skriffua itt breff til Josua van Jene-
viz / lydandes om itt harnisk och een Guldkedh / och äns
doch

doch Konningen thet breff sielff hadhe bichtat såsom nogh
samt bewijligit är / och han sedan offra sielff bekendt haff
uer / Thesligest loffuade och tilladhe welbemelte her Abram
medh sin eedh / at samme breff skulle wara honom och hans
slächt och frender vthan stadha / hadhe han utwel thet m
annet i sinnet / såsom han thet ock sedhan medh geringen
bewijste.

Och ändoch Jören Pearson nøge nogh ransakade vm för
nemnde handel och lade thet vpå sijn högste och største flüt/
kunde doch ingen saak finnes m̄ welbemelte godhe herrer /
vthan tå the wore för rätte / och han them fast groffueligen
med en hoop försmädelige ord vthan all beskedh och grund
anlagade / gjorde Konningen sielff theres vrsækt. Icke thes
mindre lät han före them snyplighen medh Profosser och
Stoeknechter vdi små batar hwar för sikh hwar eff
ter annen / så at the icke skulle få talas widh / the thet sedhan
bleffue för warade vdi Upsala vdi ledhe och stygge fengelse /
och mådan the thet säto / bleffue the och någre åhrliche män
flere på Herredagen / i Upsale lögnachteligen vtropade och
beklagade för Rikens förrådhare och otrogne män / hwil
ket han doch medh ingen sanning kunde bewise / Men Ko
ningen och Jören Pearson brukede thet vdiman theris egen
list och ilfundigheet / wille medh theres falske handel / prach
tärer oc stemplinger bewise sådane anlagen wara san. Och
ändoch then menige man / som tilstådes wore på Herreda
ghen icke kunde eller wille sådane säter samtycke / bleffue the
ljkwel thet til nödde och tvingade at försegle någre doms
breff / effter som Jören Pearson hadhe them förestelt / oan
seendes / at ingen fick låsa eller höra the breff som the tå
mätte försegle.

Och när som sådane habes för händer / beg aff thet sikh
(som olyckas wille) at welbemelte her Nils Sture / som ha
dhe

the varit Konung Erichs ärende in i Luttringen och til
then Romersta Reysaren / kom sielff tilstådes til Konunge
i Upsala / hwilken strax medh Ströfler och Sporer bleff
fencfligh annammet och satt i Tornet / Och sedan annen da
gen ther effter vpford vdi ett annat hechtelse på Slottet.

Ux hadhe Konung Erich scriffuit welbemelte Gress
we Swante til vdi site fångelse medh sin egen hand / som
ännu idagh tilstådes år / och tilsadhe honom sin Konungs
lige gunst och wenskap igen / bekende sigh haffue giordt
welbemelte godhe herrer orått / och begåradhe aff honom
wenskap / gick ock sielff tte vp på Slottet först in til then
ådle och welborne Herre / her Steen Erichson / togh ho
nom medh sigh / och gick til welbemelte Gressue Swante /
och bleff tå saken aldeles förlykt och fördragen vpå bådhe si
dhor / och ther mz gick Konungen sin wågh / och the folga
de Konungen vth på Borggården. Och tå the gode herrer
steghe in igen effter theres tingest / bleffue the strax inlåste.
Och strax ther effter lop Konung Erich tilbake igen / vpå
Slottet medh en hoop aff sine mördare / som han hadhe
hoos sigh / och gick så strax in til then åhrlige Herre / her Ni
els Sture / hwilken icke allenast war Konungens närskylde
frende som förbemele år / vthan ock vdi all sin lufftjdh så
wål som hans fadher och flere hans brödher hadhe varit
honom hull och troo / åhrlighen bewijst sigh bådhe innen
och vthan Rites / bådhe emoot Ritesens fiender och elliest /
Så at Konungen icke san then ringeste saak medh honom /
ån sedhen at han skulle wara skyligh til thet honom bleff öf
uer dictat och lugit / Doch icke thes mindre fulkompradhe
Konung Erich sin tyranniske och blodgirtighe begåren på
honom. Och så snart han inkom ther welbemelte her Nils
Sture satt fången / Tå stack han honom mz sin egen hand /
någre gånger igenom bryftet och igenom henderne medhan
han

han stodh på knå för honom och tigde nådher vdi sijn ofskyl
digheet / Sedhan stack then mördaren pcer Willamson ho
nom twert igenom ögat och så baak vth igenom hoffvudet.
Och ther medh lopp Konungen sin kooos och til skogz medh
sine mördare / så många som på honom wore beskedde.
Kom ock hans Låremestare Her Dionysius til honom / mes
nandes göra ther wål vdi / at han skulle komma til honom /
then befalte han sine Drauanter slå ihjål / hwilken the ock
strax hugge Pannen sönder / många resor igenom stunge / oc
ynkelighen marterede eendels såsom medh wålbemelte Her
Niels Sture så at han bleff strax liggandes dödh på markt /
inz thet samme sende Konung Erich ett budh til baka igen
til Slottet / at the skulle slå the andre godhe Herrer ihjål / vn
dantagendes Her Steen Erichson / hwarföre worde ock en
hoop Landzknechter förordnede til at falla in vdi hware och
eens Cammer / såsom ock stedde / at the stormede och rusade
in til thm ther the säte vdi theris fångelse / hugge oc stunge
vdi them / så at så wore vthaff wålbemelte godhe Herrer /
som hadhe mindre än tiugu eller tretiyo dödsfår vdi sigh.
Och bleffue til theris dödh så ynkighen och iemmerlighen
pünke och marterede / at ingen rezligen ther aff så gråseligen
scriffua kan / Och måtte ingen aff wålbemelte godhe Herrer
så Presten eller Gudz Lektamen til sigh / Såsom ock wålbe
melte godhe Herrer lenge moste ligge på mord / förr än som
theris wänner / käre förältrar och frender singe ther aff nå
got at wete. Thette hassue nu wålbemelte godhe Herrer sa
lighe vdi åminnelse / fått til lön för all then trooheet som the
Konung Erich altidh bewist hadhe / ändoch the intet haff
ue brottet honom emoot / anten medh ord eller gerningar
som förscriffuit står.

Swad spott / föracht / förtaal och förtreet then sorgfulle
Gresswinne frw Mårette / samt flere ådle frwger och jung
frwer

frwer på samme tÿdh år widherfarit / och hwadh för klag
gegråt och ynkelighe sorgelåte haffuer hörds aff them / se
dhan the hadhe förnummit / at thet ynkelige mord war så os
christelighen begått / thet hierta måtte wara aff steen / som
icke ther skulle haffua ynto och medblödande vtöffuer. Och
likwel haffuer Konung Erich icke latit sigh ther medh benö
ye / at han så ynkelighen och iemmerlighen haffuer latit brin
ge wälbemelte godhe herrer vm halsen / som nu berördt år /
vthan ock så sedhan them och theres hele slecht och förwant
nis til thes större förachulse och försmädelse / latit säye / för
kunna och vthropa på theas dödhä kroppar / thet som the
ris och alle theris förwanters och effterkommandes hedher
och ähre pågeller / Endoch mången redeligh Swensk man
wäil wetterligit år / at welbemelte godhe herrer och theres
slecht byrd och herkomst / haffue fast annat och thet som
ährlicht och berömligit år / aff Sweriges Rike förskyllat.

Konung Erich hadhe ock budh effter then ädle och wel
borne herre / her Peer / Gressue til Wisingeborgh / Frÿ
herre til Riddboholm / Thesligest effter the ädle och welbor
ne herrer / her Göstaff Olsson / Frÿherre til Torpa / her E
rich Göstaffson / Frÿherre til Tofftraholm / och hadhe be
reed: welbemelte herrer theris Cammer och theris domare /
så them som the andre / Och seladhe inter ther vdi mere / än
at the för then longa wägh skul som the hadhe emellan Wes
tergöland och Upsala / komo två eller tree daghar sedan
Konung Erich war dragen tådan / thet war näst Gudh / the
welbemelte godhe herrers löff.

War ock vdi lyke mätto medh Profosser och Stockes
knechter budh effter the ädhle och welbördighe her Twre
Peerson til Salestadh / her Claes Flemming til Swidhia /
her Claes A'kesson til Byestadh Riddare / hwilke thä
ppå äskfiligelighe rum wore stadde vthi Konung

Ericks wårff och årende / Så ock effter andre flere. Och
war blodbadhet reedt til wålbemelte Herrer alle / så at Kon-
gen hadhe iwo satt sigh thet före i sinnet / at ingen skulle kun-
net vndslippe / Och hwar Gudh Alzmechtigh icke hade thz
besynnerligen förhindrat / hadhe thet ock ther til kommet.

In thet tiwogunde / Sedan thet ynkelighe mord skeede
war vdi Upsala / wille then förådaren Jören Peer-
son / sampt Christer Peer son tagit medh sigh en hoop
Knechter / och dragit til Gripsholm / och ther slagit ihwål wår
aller nådige Herra och Konung nwo regerandes / effter som
Jören Peer son thet sielff för råtta vppenbarlighen bekende
haffuer / och sedhan skick at H. R. M. förstunne / som nu är
wår nådige Drotning / til Rydzland / effter sem Konung
Erich thet tilförenne Storfurstan hade loffuat och tillsagde /
genom sine hemlighe scriffueller / hwilket ochristelighe och
gruffuelighe vpsåt genom Gudz synnerlighe och milde för-
synn på then tjdh bleff förtagit. Doch vphöit Konung E-
rich the Rydzste Sendebud här i Stocholm öffuer itt heelt
år / i then acht / at han sådana sina otlibdrligha tilsager eff-
terkomma och fulborda wille.

In thet första och tiwogunde / Doch effter han befrucht-
tade / at hele Riket skulle haffue satt sigh vp emoot ho-
nom / för then ogerning skul i Upsala skedde / betenck-
te han itt nytt ohörlighit fund / til at berecke sitt onde vpsåt
medh / bådhe thet han begått och ån framdels i sinnet hade /
dichtade sigh haffua warit swok och swagh på then tjdh
then gerning skedde / ladhe all skullen på Jören Peer son /
Christer Peer son och andre flere / och sadhe the hadhe för-
willedt honom på then tjdh / och kōmit honom ther til /
och kunde wål ljdha / at the bleffue straffadhe ther före /
Gaff

Gaff ock twennte sijn breff vth medh sijn egen hand vnder
scriffait / at Jören Peerson skulle infetties / och ther til häls
les / at han skulle stå all man til rätte / som honom hadhe
något tiltale / och ther vthöffuer få sitt förriente straff. Ther
vthöffuer gaff han the nemeste frender til them som döde wo
re / någre stencker och föråringes vdi gull och Sölff / an
nammade och någre reesfor ther vpå thet helghe och högwer
dige Sacramente / at han ångrade sigh sådant haffue giordt /
och skulle framdelis göre Riket och alle the dödhes slecht och
frender så mykit til wilia och godhe igen / som han hadhe
giordt them sorgh och bedröffuelse / och stelte sigh en lång
tjdh lijka som han intet wille befacte sigh medh Regemen
tet / vthan wille late Riketsens Råd bestelle ther medh / för
hoppandes ther igenom få orsaak til at fulborda sin onda för
resatta mening. Han stelte sigh ock som han icke wille troo
hwadh man sadhe honom om fienderne / som tå Kompne
woro öffuer grenzen m3 theres hele krigsmacht. Doch lijka
wel när han förnam / at the wore köpne vp i Östergöland /
och så war bestelt både m3 bråtar och elliest / at the hwarter
kunde komma lengre vp eller vth / medh mindre the hadhe
bleffuit slagne och plat midherlagde / bleff han tå snart til
pass igen / och sadhe sigh wilia draghe emoot them. Och be
stelte han tå saken icke bättre / än at ther som han skulle haff
ue giordt fienderne aff bräck och lagde them midh ther förlof
sadhe han them och halp ther til / at the komme sin köos o
skadde och vthan all fare. I så måtto at han fordredhe alle
krigssfolket til sigh vp til Södermanland / icke allenist ifrån
Östergöland / vthan ock ifrån Småland / När tå fiender
ne wore köpne vthi theris frige behold / in vdi sitt eget land /
drogh då Konung Rich effter them öffuer Grenzen / vth
aff all the Swenskes fordel / vdi then olägligeste tjdh om
året / som ware kunde / och wille ther medh bringe sine brö
Dij dher

ther som tå wore medh sampt en hoop aff krügsfolket vñ
hällen / som han tilförenne hade giordt widh halmstadh och
flereståds / hwilket doch bleff förekommet.

Och effter han sågh sigh haffue något medhold hoos
krügsfolket / thet han tilförenne twiffladhe vpå / och nw in
tit mere fruchtede hwarken för fursterne eller Rikzens råd /
Ridderskapet och Adelen / lát han då strax förnimme hwad
vdi hans herta war / Så at han kallade igen alla föråringar
han vthgiffuit hadhe / och hwad han tilförenne hade loff-
uat / tillsagde / bebreffuet och förseglet / sampt then förlitning
som giord war / giorde han aldeles vñ intet / och sadhe at
thet mord han bedress i Upsala / thet war rett giordt. Vdi
lika måtto giorde han ock tw sine bress vñ intet / som han
hadhe vthgiffuit vñ Jören Pearson / och lát taghe then för-
rådaren vthaff fängelse / Lát vthropa honom för en åhrlig
man / och gaff honom större wälde sedan än han hadhe til-
förenne / oanseendes at han war tree resor dömdet vthaff sy-
re tolfster o wilde åhrliche män / bådhe ådle och oådle / til
en witterligh tiwff / mördere och meenedigh förådare. Sa-
dhe ock at then doom som öffuer Jören Pearson war sagt /
gick icke allenast Jören an / vthan ock honom sielff / hwar
före ock samme doom skulle ware aldeles ogild / och at alle
bådhe anklaghare och the som dömt hadhe / skulle stå vnder
thet straff som the hadhe welet dömt honom til. Ahtedhe
ock hälle then förlitning fast vpå samme sättet / som han
hölte thet tilförenne medh salighe Gresswe Swante / effter
som tilförenne berödrde år.

Sedhan bleff ock then handel vñ förlitningen emellan
Konung Erich och wår aller nådigste herre och Konung /
Konung Johan zc. then ene dagen olifkare än then andre /
han förewende / at han wille giffua höghemelte Wår VI.
herre

Herre och Konung ett lÿtet stycke land i Lÿffland benemde
Ozel/ för H. R. M. Furstendöme Gindland/ hwilket land
han icke än då hadhe intaghit / icke heller på then tÿdh wiste
vm han thet kunde inbekomme.

Det thet andra och tiwogunde / haffuer han ock genom
sin högfärd och ondskē / thet medh han haffuer warit
optend / icke alleneft förhindrat / at thet icke är wor
det förlÿfte oc komit til frid emellan Swerige oc Danmark /
effter bådhe then Romerske Keyseren / Konungar och Fur
ster sigh hadhe tilbudhit / såsom förberörde är / hwilkes
underhandling han slät haffuer förachtat / vthan haffuer oc
genom sådana sijn förachtelse / reede och vprect Riket fle
re owenner och siender på halsen / Såsom han ock medh si
ne owise handlinger haffuer förderffuat the höghe / Rike
och anseendelighe gifftermål / som han wäl hadhe kunnet
bekomme vthanlandz / och thet med giordt sigh och Riket
månge siender / som wäl elliest hadhe bleffuet wenner / Så
som skedde med then Legation han hadhe til högborne Fur
ste och herre / Her Philippus Landgressue til Hessen / thet
på han hadhe giffuit the ädle och wälborne herrer / Her
Niels Gyllenstjerne til Foglewÿt Riketsens Canzeler / och
Her Jören Gere Frÿherre til Ollendö sijn fulmacht / icke alla
enast at beslute then gifftermåls handel / som han tilförenne
medh högborne Landgressuens dotter på begynt hadhe /
vthan ock bliffue henne fölgachtighe här in i Riket. Och i
midhler tÿdh screff han sielff Drotningen i Engeland til
fast widh een annor mening / hwilket breff bleff sedhan i
Sion vptagit / och kom Landgressuen sielff til handa / ho
nom och hans Sendebudh til ingen ringe wanähre och för
achtelse.

Erliget tridie och tiw gunde / haffuer ock Konung **E**rich emoot all lossligh / Konunglig och Furstlig brwt / icke allenast sigh och sitt Konunglige stand / utan ock all sijn Konunglige slecht och hele Sweriges Rike til förnoring / taghit sijn frille then en Stockeknechts dotter år / til ächte hustru / och latie henne kröne til Sweriges Drottning / Och ther medh förachtat sigh sielff och sitt hele Konunge Rike / Thesligest ock sijn Konunglige slecht som förscriffuit står / Han haffuer ock aff itt förbitret haat som han haffuer haffe til alle Swenske / någre gånger förbannet then skund hans salighe Frw modher skulle någhon tjdh haffue bliffuit Drottning i Swerige / och fått en Swensk herre til ächte / och sadhe / at thet Swenske folck skulle ware thet wersta folck som någhon tjdh kunde til ware.

Han haffuer ock effter som Jören peer son i sitt ytersta haffuer bekendt / och ther vm elliest många sanferdige witsnesbörd åre / warit til sinnes at wele late bringe sine Bröder och all then förnemste Swenske Adel vm löff och wälfärd / Såsom vdi sanning kan bewises / at ther som högbemelte **K. M.** alles wår nådige herre och nu regerende Konung **zc.** sampt **H. B. M.** högborne brodher / Hertigh Carl hadhe kommet til hans Bröllop i Stockholm / ther til han ock bödh them / Då hade han vdi samme gestebud achtet late förgöre och mörde både **H. B. M.** och högbemelte **H. S. A.** hertig Carl **zc.** samt många andre aff Adelen som förscriffuit står. Sammeledes hadhe ock högbemelte **K. M.** nu regerende fullkomligh bewijs ther vpå / at han på nyt hadhe tillsagde Storfurstens Senningebudh som äntå wore i Stockholm / at han wille senda **H. B. M.** elskelige käre hwsfrw / **W. U.** Frw och nu regerende Sweriges Drottning **zc.** til Ryden esmoot then förlykning / Segel och breff som förbemelte Konung **Erich** någon tjdh tilförende medh **H. B. M.** **zc.** Konung

ning Johan giordt hadde. Effter som **H. R. M.** på then
tidh bleff wænedt bådhe aff the högborne Furster / **H. R.**
M. Brodher Hertigh Carl 20. och **H. R. M.** Swäger Her
nigh Magnus aff Sachzen 20. sampt flere bådhe högre och
läghre som sådant bekende. Ty Konung Erich kunde icke
sielff haffue sådane sitt ochristelighe och onde förchaffuende
förswiget / Såsom ock hans eghen hustru thet haffuer be/
kende för många. Thesligest ock samme Rydske Senninges/
budh thet bestodhe / och sadhe at them sådant på nyt war
tillsagdt.

Och effter han tå aldelis så otillbörlighen / ochristelighen
och tyranlighen handlede bådhe emoot sine brödher och sinas
rest sagdt emoot hele Sweriges Rike som nu förbemelt är /
Therfore stodh högbemelte **R. M.** nu regerande / och **H. S.**
N. Hertigh Carl sådant ingelunde lengre til ljdhe / effter
cheris **N.** intet annet förestodh än döden / vthan haffue tå
tenckt och taghit sigh mandoms råd och medel före / at
wärie sigh för Konung Erich / och förekomma all then o/
lycko som them och hele Sweriges Rike förestodh / hwat
Konung Erichs onde och ochristelighe förchaffuande hade
gått för sigh. Och haffuer så vdi the helghe treefaldigheets
namn först begiffuit sigh til Wadzstena Slot / hwilket the
strax igenom Guds milde tilhielp vnderligen vdi macht och
wold bekommet haffue / Effter som bådhe ther om och elli/
est om samme rättferdighe / nödrengde företagende och ses
gerwinning emoot Konung Erich skal framdeles wjdhare
och i samning vdi then Crönicks och Historie om hans onda
Regemente / förmält och författat bliffua.

Opå thet seneste sedan Stocholms Stadh war vdi **R.**
M. til Swerige war aller nådige Herres och Konungs / Ko
nung Johans 20. hender och wold / Kunde Konung Erich
ändoch icke vnderlate vchgiute sitt mordiske och blodhtorsti
ghe

ghe sinne / stelte sigh emoot then ädle och ährliche Zerre /
Her Steen Erichson / som han wille giffua sigh honom til
fänge / Och hadhe doch likwel bestelt medh några Drauan-
ter / som skulle stinga honom til dödz (som ock Gudh bättre
skeddde) så at then godhe Herren / som menige Riket kunde
haffua hafft ähre och långligit gagn vthaff / måtte / Gudh
bättre / thet vdsffuer förtidelighen settie lyffuet til.

Här wore än nu wäl mykit annat til at förmelle vm hans
begångne tyrannij / och thet som han haffuer hafft i wilken
och werket til at bedriffua / bådhe på thet Konungliche och
ädle Frwentimber / som här war inne hoos honom i Stocs
holm / hwar Gudh thet icke förekommit hade / genom thet
höghborne Furste och Herre / Her Magnus / Hertigh til Sar-
sen / Engeren och Westphalen / hwilken then vndsörde så
at the kome vndan Konung Erichs hender.

Item hwar han achtedhe göra med Stocholms Slot
och Stadh / och alle store hoffsuud Skip och store Arelij.
Item medh alle the förmeste så wel inbyggere som andre
thet i Stadhen / och mykit annat som tilföremne hwarken
haffuer warit seedt eller hördt / hwilket man här / bådhe för
Korhetennes / och hans Konungliche herkunst och höghse
wantnis skul / wijdare haffue fördragh at beröre. Och haff-
uer Gudh Alzmechtigh för sådane hans ogudachtige / on-
de / blodhtorstighe / onde och skadelighe Regimente / ic-
kenest förstört honom ifrå Sweriges Rikes regering / vth-
ock straffat honom medh en rett Sauls anda / hwilken så
haffuer hörhårdet och förstocket hans hierta / at han teke
kan än nu besinne sigh / och haffua yder och änger för sinns
misgerningar / som han haffuer bedriffuit / vthan sägher /
at han haffuer giordt alt rett / och än nu fast werre vthloff-
uer at wele görel / hwar thet wore mögeligit.

Medhan

Medhan
the godh
Och Ko
ffuet / och
Så haff
ding / w
haffuet
te och Sw
nampi / at
wäs / Christ
haffar äte
Konig ig
Therte
Mahollet /
ning / och
Och v
Gudh och
här / förm
Och
parbarlig
gumente
giorde / t
Så JS
Jiffu
re an
net hiel p
Ther
sett / fuit t
Gudh et
Sör ey c
hager p

Medhan nu alle Öffuerheter äre aff Gudh förordnes
de / the godhe til at forordre / och the onde til at straffa.

Och Konung Erich twert emoot / the onde haffuer vp
håffuet / och the froma orättwäsligen förslögd.

Så haffuer han vppenbarlighen handlat emoot Gudz
ordning / willia och befallning.

Haffuer ock Konüg Erich lossnat och sworet alle swen
ske och Sweriges Rike sin Konunglige Ledh vnder Gudz
namn / at wole ware och bliffue them för en godh och rätt
wäjs / Christeligh from Regent så länge han leffuer / ther vpå
haffuer åter hele Riket hyllat och annammat honom för
Konüg igen.

Thette löfste haffuer han Gudh och the Swenska fast
illa hollet / therföre haffuer han giordt sin Konunglige hyl
ning / och theres Led sielff krasstlös och vm intet.

Och wil ther vchaff owijteligen fölie / at han bådhe för
Gudh och menniskior all sin Konunglige högheet och rättig
heet / förwerckat och förbrutit haffuer.

Och ändoch honom haffuer wart nogsampt och vp
ppenbarligen rådt och förmanat / at han skulle taghe sitt Re
gemente något Christeligere och bättre före / än såsom han
giorde / holle then förlyktning som giord war / och öffuer
sua Jören Pearson / Christer Pearson / och flere sina onda
ziffuare / så frampt the icke skulle bliffue förorsakade til
andre andre wäger / Så haffuer doch alt sådant intet kun
net hielpa / vhan bleff och lengst werre.

Therföre haffuer högbemelte R. M. ifrå Wadhstena
seriffuit honom vppenbare feigde och vndsäyelse til. Och
Gudh thes loss / wäl och lyckesambligen gått thet igenom /
för ty Gud är icke then Gud som ogudachtigt wäsende be
hager ps. 5. Thñ som ond är / bliffuer intet för Herren ps 1.

Hans ansichte står emoot them som illa göra / och han skal
vthplane aff iorden hans åminnelse. Then falkte och blodh
girighe skal nepligen komma til hellsfena aff sin ålder.

Månge tyranner hassua most sitta midre på iordenne /
och Cronan är satt på then ther man intet tenckte Eccl. 10.

Och mådhan wold och orått / blodz vthgicelse och tyran
nå är styggelighit för Gudh / Så hassuer högbeelte B.
M. och S. B. M. broder / Then högborne Furste Hertigh
Carl 2c. sampt hele Sweriges Rikes Råd / Ridderstap / Ad
del och the andre förnempste Ständer warit högelingen för
orsakade til at skilie sikh ther aff medh / Ty the hassue warit
för Gudh och effter all menniskligh rättwise mere plichtige
och skylliche at betencke alles theres käre Sådernes landz als
menneliche besta / (som ock nu then höge tid warit hassuer)
ån at lengre tilstådie then ene ogudhachtige onde menniskies
Skadeligha och förderfflige Regemente hassue framgång.
Så är man ock fast mere plichtigh / monge oskylliche och fro
me / ja itt heelt Kongerike til at hielpa och frälse / ån en
ond och ogudhachtigh tyran til at höra och lidha / helst
når ingen förbättring är til at förhoppes och förwenta.

Medan nu the Swenske hassue hyllat Konung Rich
för en Arff Konung / på thet at han skulle bliffue them och
menige Sweriges Rike thes hullere och bättre / emoot then
store åhre och troheet the bewijste honom fram för alla an
dra Konungar / som vdi Swerige för honom warit hassuel
skede år / Och han ther vpå hassuer medh tw vprächte fins
ger lossuat och sworit them alle widh Gudz helige och dys
bare namn / för ån han fick Cronen vpå sitt hoffund / at
han wille förestå alle Sweriges Crones trogne vnderfås
ter / som en godh / from / rättwis och mild herre och Ko
nung egner och bår / Och holle them widh Sweriges Lagh /
och andre godhe gamble sedwenier / Ther uppå och theres
löffte

löffte och tillsaghet haffuer varit grundat. Och effter han
samne sin **Edh** / hwilken han giordt haffuer / nu sedan til
thet minsta icke hollet haffuer / oanseendes at the haffue troz
lighen tient honom på thet ottonde år / och thet vthöffuer
wäggar theres lifff och lessuerne / såsom ock många theres
flecht och förwanter för hans skul haffue satt halsen och lifff
uet effter / vpå så många tugh och reesor / thet the haffua
warit tillsagde / Och han thet vthöffuer stelt och förhollet
sigh emoot them igen / vthan skäl och rättmätigh foge och
orsak / som en then allerotacksammeste menniske / fiende och
gruffueligh Tyrant / hollet hwarcken breff eller segel / vthan
skätk thm effter godz / ähre / lifff och lessuerne / förtränckt och
giordt om intet Sweriges lagh och alle Konunglige och
Fürstliche frgheter / herligheter och Adelige privilegier / o
nyttelighen förslöset Riketsens drängel och inkunst / the rätte
Konunglige Stammen sampt alle Sweriges förnemste les
demot / Ridderstap och Adel vdi grund til at vthrota / trac
tet thet effter at komma Riket vdi ewigh tråldom / förderff
och vndergång / och vdi frémände hender / och sielff vthaff
luter ondsko och dieffwals ingiffter / alle Christne Herrer och
Fürster / och besynnerlighen sijn Fürstliche och Konungli
ge egen flecht och herkunst til förachtelse och til förtret /
med siet Gifftermål förnidredt / förachtet / och draget thm en
hoop obördighe witterlige ogerningsmän öffuer hoffuudet /
och elliest i många måtto haffuer retedt off then ene mech
tighe fienden vpå effter then andra / och ingenstedz wolet eller
kunnet stelle något til godhe igen.

Therförre haffue the varit nödde och troungne / så framt
menighe Riket icke skulle komma vdi thet aller yttersta förs
derff / at vpsäye honom huldskap och manskap / achte och
holle honom för alles theres herkeste fiende. Och mådhan
han är daghligen bliffuen styggere och farlighere at vngä
medh

medh / så at han til besynnerlighe tyder haffuer warit slett
wild / och så wiste eller kunde han intet annet taghe sigh före/
ån mördre och slå å folck ihjäl / Så ock effter han allerede
alt förmykt sådant vpå många oftyllige / både ådle och oåds
le som nogsampt tilföremme förmålt år / bedruffit haffuer /
och aldrig kunde bliffue mått vthaff blodh. Och ännu v
chi siet fångelse någre gånger thet samme haffuer welet til
bindhe / ty haffue the sådant framdeles til at förtaghe / icke
annorlunde wist eller kunnet förekomme / ån at holle ho
nom vdi een godh och någe fångligh förwarning / så
lenge hans lifftidh wahrar / Och hans affödhe
dömdt och affagde för theses förachtelighe och
olagblighe herkumst skuld på theses mö
derne / ifrå all arffucligh rättigheet
¶ til ewigh tidh. ¶
